

[Hartel.]

I 1932 og 1933 var Tallet højest, og derefter er der en stærk Nedgang, netop et Udtryk for, at den Kronesænkningspolitik, som blev indledt i 1933, har haft den afgørende Virkning i Beskæftigelsesforholdet, og ingen anden Foranstaltning.

Jeg kunde maaske i Forbindelse med dette Spørgsmaal nævne det uheldige i, at den Politik, der er ført, har draget Arbejdskraften bort fra Landbruget, hvor der vel var Brug for denne Arbejdskraft, flyttet den ind til Byerne og derigennem øget Arbejdsløsheden det ene Sted, medens det det andet Sted har været vanskeligt at skaffe fornøden Arbejdskraft. Det er en af de Ting, som maa skrives paa Valutacentralens Debetkonto, og den er jo stor i Forvejen. Ved Siden af dette har Valutacentralsystemet paa en Række Enkeltomraader haft meget uheldige Virkninger, Virkninger, som jeg mener har paaført det danske Samfund Tab.

Handelsstandens Virksomhed maa først og fremmest gaa ud paa dette efter en grundig Bedømmelse af Markedsforholdene, en Bedømmelse, som bedst er mulig for den, som har Indsigt, at foretage Indkøb paa belejlig Tid og belejligt Sted og til belejlig og heldig Pris. Den Fortjeneste, som da opstaar, er i første Omgang Købmandens, men i det lange Løb er det Samfundets Indtægt. Jeg kan ikke se, at det nuværende Valutasytem giver Handelsstanden denne frie Mulighed, og det maa beklages, at en stor Del af Købmandsstanden omdannes til en Slags Varefordelere, bliver en Art Ombud for hele Reguleringssystemet i Stedet for at være en frit disponerende Stand med de deraf for den enkelte og hele Samfundet flydende meget betydelige Fordele.

Det er dette, som berettiger Købmandsstandens Eksistens — jeg tænker her paa Storkøbmandsstanden —, dette, at de paa fordelagtig Maade kan udnytte Konjunkturerne, tage Tab og Risiko; i det lange Løb vil Fortjenesten blive den overvejende, idet den indsigtfulde naturligvis i det lange Løb er i Stand til at disponere heldigt. Det er her, Købmandsstanden har gjort sin Indsats. I Stedet for ser vi nu et andet System trives, at de Købmænd, som er vante til at udnytte Konjunkturerne fordelagtigt, fortvivlet ryster paa Hovedet, fordi de ikke kan disponere frit, medens andre, der ikke interesserer sig for denne Opgave, skaanselsløst udnytter Forbrugerne og tjener betydelige Penge paa en Indsats, som har ringe eller ingen Værdi for Samfundet.

Jeg forstod godt, at det ærede Medlem

Hr. Hartvig Frisch i sin Tale under Finanslovdebatten vred sine Hænder over den Prisfordyrelse, vi er inde i for Øjeblikket. Det er rigtigt, at en saadan Prisfordyrelse er opstaaet, og den vil ogsaa holde sig under det nuværende System; saa længe dette opretholdes.

For nylig har Konsul Jørgen Colding i Esbjerg udtalt sig om dette Spørgsmaal. Med den højtærede Formands Tilladelse vil jeg gerne have Lov til at citere et Par Linier af Referatet af hans Tale:

„Personlig har jeg daglig Erfaring for, hvad det koster Forbrugerne, at Handelen er berøvet dens Frihed og Regeringen bestemmer, hvor og naar der maa købes. Jeg kunde fremføre Masser af graverende Eksempler herpaa. Jeg kan nævne Artikler som f. Eks. Ærter, Ris, Rismel og mange andre, der er nødvendige i det daglige Forbrug, og som maa betales med fra 50 til 100 pCt. højere Priser, end hvis Handelen var frit stillet. Mange Lande konkurrerer ikke paa vort Marked, som de vilde gøre under frie Forhold, men benytter vor Valutaordning til at tiltvinge sig Plads til de Priser, de selv fastlægger.“

Der er ingen Tvivl om, at disse Udtalelser i det store og hele er rigtige, og det vilde da være bedre, ogsaa for det ærede Medlem Hr. Hartvig Frisch, at gaa ind paa en Politik, der bragte os bort fra dette System, end fastholde dette og saa maaske følge den Vej, som det ærede Medlem Hr. Christmas Møller antydede: nye Arbejdskampe til Foraaret om Lønspørgsmaalet, idet Lønforbedringer hastigt vil opædes af de Prisstigninger, som Systemet er i Stand til at paalægge den forbrugende Befolkning.

Med Hensyn til det sidste Punkt, som blev nævnt i Hr. Coldings Udtalelser, nemlig, at man i Udlandet udnytter Valutacentralen mod os, idet man er bekendt med, baade naar vi skal disponere, og i hvilket Forhold og i hvilke Lande der skal købes, saa kan dette Argument heller ikke frakendes en vis Betydning i den Sammenhæng, hvori vi drøfter Spørgsmaalet her. Jeg ser i øvrigt med Betænkelighed paa hele den Udvikling, der vil opstaa, handelspolitisk set; naar vi nu staar med stigende Priser for Eksportvarerne, hvilket i og for sig er en lykkelig Løsning, og faldende Niveau for Importvarer. Hvorledes skal det da være os muligt rent pengemæssigt set at købe og sælge i samme Forhold? Det vil medføre en Anomali i hele den Balance, som nu er tilrettelagt efter eet Prisniveau,